

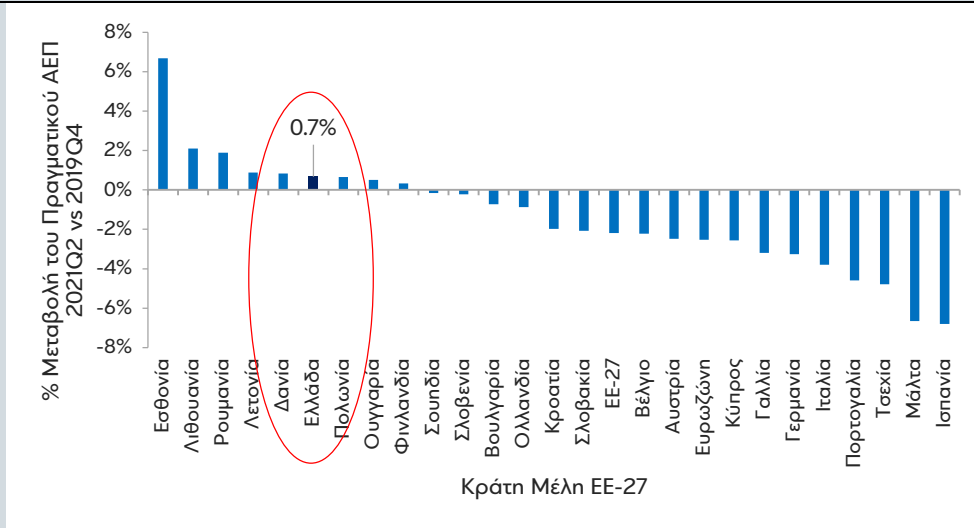
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

17 Σεπτεμβρίου 2021, Τεύχος 388

Υψηλότερο σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα

Η ελληνική οικονομία ανακάμπτει με έντονους ρυθμούς. Η επίδοσή της το 2^ο τρίμηνο 2021 την ταξινομεί σε ένα σύνολο 9 κρατών μελών της ΕΕ-27 με πραγματικό ΑΕΠ υψηλότερο σε σχέση με τα προ πανδημίας επίπεδα (βλέπε Σχήμα 1).¹ Μετά τον αρχικό αιφνιδιασμό του 2^{ου} τριμήνου 2020, τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις και οι ασκούντες την οικονομική πολιτική επέδειξαν προσαρμοστικότητα στις νέες συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία και οι προσδοκίες βελτιώθηκαν. Σημαντικό ρόλο στην πορεία ανάκαμψης και στην ενίσχυση του οικονομικού κλίματος διαδραμάτισαν η εφεύρεση του εμβολίου και η δημιουργία του Ταμείου Ανάκαμψης. Ο μεν πρώτος παράγοντας αποτελεί ένα από τα βασικά εφόδια για την καταπολέμηση της πανδημίας, ο δε δεύτερος, αναμένεται να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στη μεσομακροπρόθεσμη αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας την επαύριον της υγειονομικής κρίσης. Παρά ταύτα, η καλύτερη του αναμενομένου επίδοση της ελληνικής οικονομίας, τόσο ως προς το μέγεθος της ύφεσης το 2020 όσο και ως προς το μέγεθος της ανάκαμψης το 1^ο εξάμηνο 2021, συνοδεύτηκε από πολύ υψηλά δημοσιονομικά ελλείμματα και αύξηση του δημοσίου χρέους. Η μετάβαση της οικονομίας από το μονοπάτι της δημοσιονομικής χαλάρωσης, χωρίς μεγάλο κόστος για την ανάπτυξη, αποτελεί μεγάλο στοίχημα για τους ασκούντες την οικονομική πολιτική.

Σχήμα 1: Ελλάδα και ΕΕ-27 – Πραγματικό ΑΕΠ 2021Q2 vs 2019Q4, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

Πηγή: Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research

¹ Στο παρόν τεύχος δεν παρουσιάζουμε στοιχεία για την Ιρλανδία και το Λουξεμβούργο.

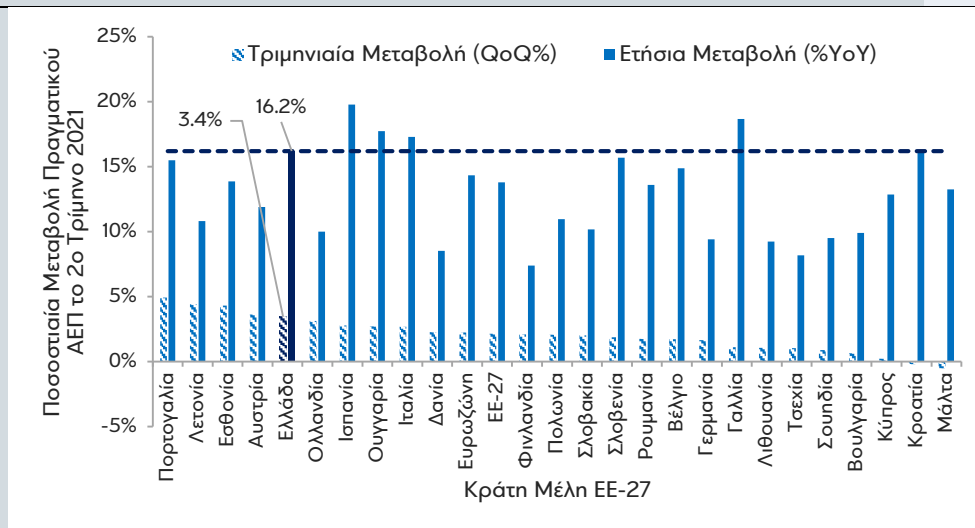
Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος, PhD
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Έπειτα από την απότομη και βαθιά συρρίκνωση της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας το 2^ο τρίμηνο 2020, δηλαδή κατά τη διάρκεια του πρώτου lockdown, το πραγματικό ΑΕΠ στην Ελλάδα κινήθηκε ανοδικά για 4^ο τρίμηνο στη σειρά στο διάστημα Απριλίου-Ιουνίου 2021. Σύμφωνα με τα εποχικά διορθωμένα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών της ΕΛΣΤΑΤ, ο πραγματικός ρυθμός μεγέθυνσης διαμορφώθηκε στο 3,4% και 16,2% σε τριμηνιαία και σε ετήσια βάση αντίστοιχα. Το εν λόγω αποτέλεσμα αναμένεται να οδηγήσει σε αναθεώρηση επί τα βελτίω των εκτιμήσεων επίσημων οργανισμών για τον πραγματικό ρυθμό μεγέθυνσης το 2021. Ήδη η κυβέρνηση, διά στόματος του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ, αύξησε την πρόβλεψή της στο 5,9% από 3,6% προηγουμένως.

Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 2, ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα το 2^ο τρίμηνο 2021 ήταν από τους μεγαλύτερους ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ-27. Για τις περισσότερες χώρες, ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης ήταν αρκετά υψηλός, λόγω της επίδρασης βάσης του 2^{ου} τριμήνου 2020. Συγκεκριμένα, σε 20 χώρες της ΕΕ-27 η ετήσια αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ ήταν διψήφια (μέσος όρος 14,4% YoY) και στις υπόλοιπες υπερέβη το 7,0% (μέσος όρος 8,9% YoY).

Σχήμα 2: Ελλάδα και ΕΕ-27 – Πραγματικός Ρυθμός Μεγέθυνσης το 2^ο Τρίμηνο 2021, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

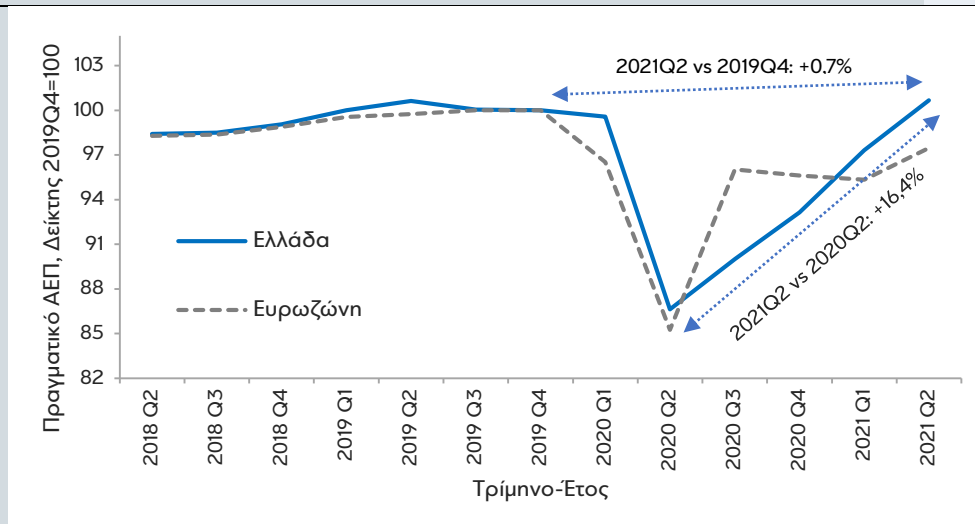
Πηγή: Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research

Υπό το πρίσμα της προσέγγισης της δαπάνης, ήτοι της ζήτησης, η τριμηνιαία ενίσχυση του πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα το 2^ο τρίμηνο 2021 προήλθε από τις επενδύσεις (21,6% QoQ), με τη συνιστώσα των αποθεμάτων να έχει τη μερίδα του λέοντος σε αυτό το αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα, η μεταβολή των αποθεμάτων αυξήθηκε κατά €1,3 δις και οι επενδύσεις παγίων κατά €0,2 δις (σε τρέχουσες τιμές). Το εν λόγω αποτέλεσμα δύναται να ερμηνευτεί από τις προσδοκίες των επιχειρήσεων για αυξημένη ζήτηση στο μέλλον.² Επιπρόσθετα, μπορεί να οφείλεται και σε λόγους προφύλαξης, είτε για την αντιμετώπιση πιθανών εξάρσεων της πανδημίας είτε για την κάλυψη έναντι πιθανών αυξήσεων στις τιμές ενδιάμεσων αγαθών (π.χ. πρώτες ύλες). Η δημόσια κατανάλωση, για πρώτη φορά από το 4^ο τρίμηνο 2019 κινήθηκε πτωτικά (-0,7% QoQ), με την κυβέρνηση να συγκρατεί τις δαπάνες εξαιτίας του ανοίγματος της οικονομίας, ενώ και η ιδιωτική κατανάλωση κατέγραψε ελαφρά πτώση

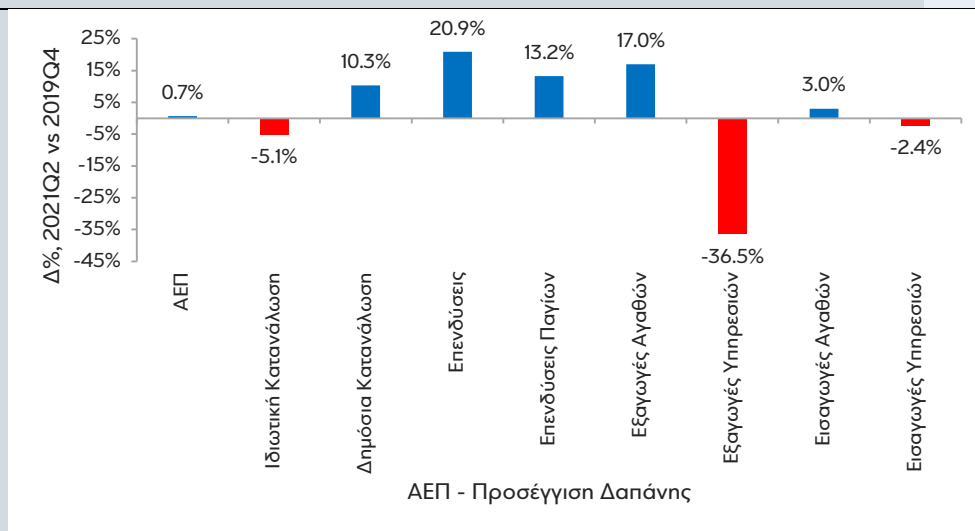
² Η μεταβολή των αποθεμάτων θεωρείται προκυκλική ως προς την κατεύθυνση και προπορευόμενη ως προς τον χρονισμό μεταβλητή. Το ίδιο ισχύει και για μια άλλη συνιστώσα των συνολικών επενδύσεων, τις επενδύσεις σε κατοικίες.

(-0,4% QoQ).³ Το τελευταίο αποτέλεσμα δεν ήταν αναμενόμενο, καθότι στο 2^ο τρίμηνο 2021, και συγκεκριμένα τον Μάιο 2021, ξεκίνησε η σταδιακή άρση των περιοριστικών μέτρων του δεύτερου παρατεταμένου lockdown. Επιπρόσθετα, στο ίδιο διάστημα, ο δείκτης όγκου λιανικού εμπορίου ενισχύθηκε σε τριμηνιαία βάση κατά 6,4% από 4,0% το προηγούμενο τρίμηνο.⁴ Τέλος, οι καθαρές εξαγωγές παρουσίασαν μικρή πτώση, με την αύξηση των εξαγωγών (2,9% QoQ) να υπολείπεται της αντίστοιχης των εισαγωγών (5,0% QoQ).

Σχήμα 3.1: Ελλάδα και Ευρωζώνη – Πραγματικό ΑΕΠ, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

Σχήμα 3.2: Ελλάδα – Πραγματικό ΑΕΠ, Προσέγγιση Δαπάνης, 2021Q2 vs 2019Q4, Εποχικά Διορθωμένα Στοιχεία

Πηγή: Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research

Σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα, δηλαδή το μέγεθος του πραγματικού ΑΕΠ το 4^ο τρίμηνο 2019, η οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα το 2^ο τρίμηνο 2021 ήταν ενισχυμένη κατά 0,7% (6,7% Εσθονία, 2,1% Λιθουανία, 1,9% Ρουμανία, 0,9% Λετονία, 0,8% Δανία, ..., -2,5% Ευρωζώνη, -3,8% Ιταλία, -4,6% Πορτογαλία, -4,8% Τσεχία, -6,7% και -6,8% Ισπανία). Συνεπώς, όπως παρουσιάζεται στο

³ Αναφερόμαστε στη δημόσια κατανάλωση και όχι στο σύνολο των δαπανών της κυβέρνησης.

⁴ Αξίζει να σημειώσουμε ότι σε τρέχουσες τιμές η ιδιωτική κατανάλωση το 2^ο τρίμηνο 2021 ενισχύθηκε σε τριμηνιαία βάση κατά 4,2%, δηλαδή ο αποπληθωριστής της ιδιωτικής κατανάλωσης αυξήθηκε προσεγγιστικά κατά 4,6%. Η αντίστοιχη άνοδος του ΕνΔΤΚ ήταν κατά πολύ μικρότερη στο 1,8%.

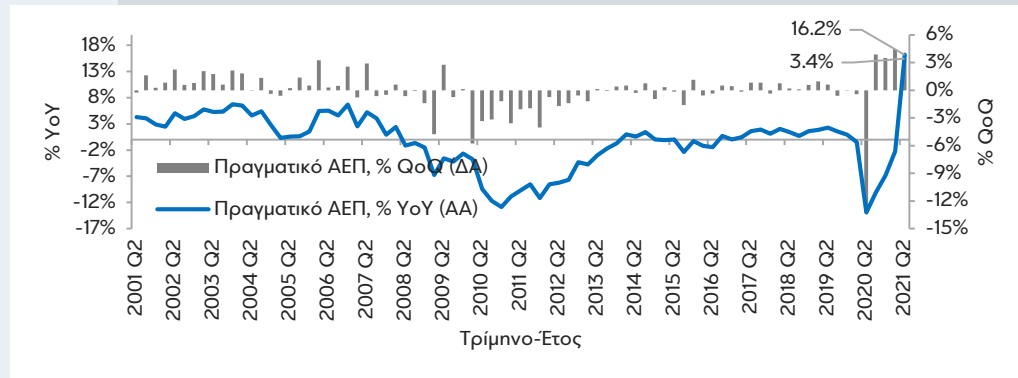
Σχήμα 3.1, η ελληνική οικονομία το 2^ο τρίμηνο 2021 κάλυψε τις απώλειες, σε όρους πραγματικού ΑΕΠ, που προκάλεσε η υγειονομική κρίση ειδικά το 2^ο τρίμηνο 2020. Η εν λόγω επίδοση ήταν αποτέλεσμα της ενίσχυσης της δημόσιας κατανάλωσης, των επενδύσεων και των καθαρών εξαγωγών αγαθών που υπεραντιστάθμισε, έστω και οριακά, τη συρρίκνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και των καθαρών εξαγωγών υπηρεσιών (βλέπε Σχήμα 3.2).

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 2^ο τρίμηνο 2021 η ετήσια μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν +16,2% YoY (-2,3% YoY (2021Q1) και -13,9% YoY (2020Q2)) και η αντίστοιχη τριμηνιαία μεταβολή ήταν +3,4% QoQ (+4,5% QoQ (2021Q1) και -13,0% QoQ (2020Q2))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2021: 2021 +4,3%, 2022 +6,0%

ΑΕΠ (% YoY, % QoQ)

Περίοδος: 2001Q2–2021Q2

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,4%

Διάμεσος: +0,6%

Μέγιστο: +16,2% (2021Q2)

Ελάχιστο: -13,9% (2020Q2)

AA = αριστερός άξονας

ΔΔ = δεξιός άξονας

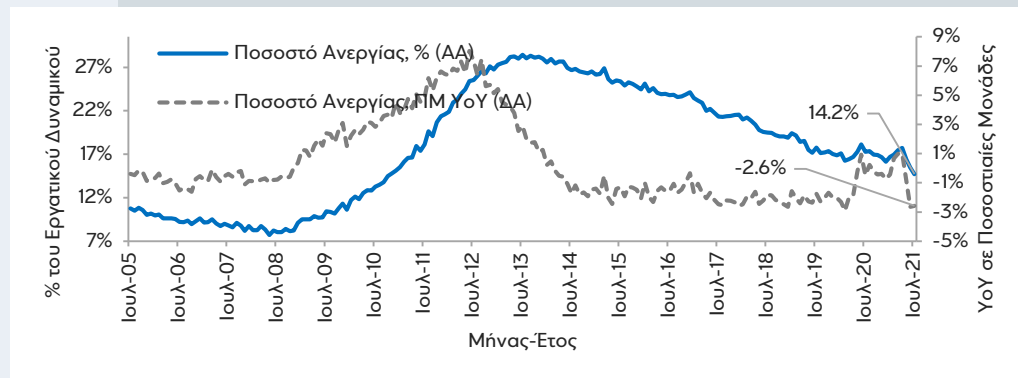
Δημοσίευση: 7/9/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Επομ. δημ.: 6/12/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Ιούλιο 2021 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 14,2% (15,0% (6/2021) και 16,8% (7/2020)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν στο 16,1% (16,3% (6/2021) και 16,6% (6/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μαι-2021: 2021 16,3%, 2022 16,1%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 7/2005-7/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 17,5%

Διάμεσος: 17,3%

Μέγιστο: 27,9% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,2% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΔ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.

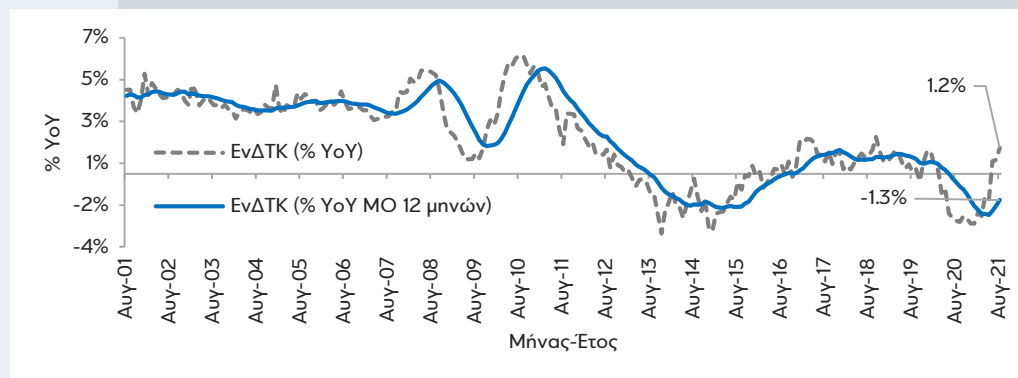
Δημοσίευση: 15/9/2021

Επομ. δημ.: 13/10/2021

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Αύγουστο 2021 η ετήσια μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν +1,2% YoY (+0,7% YoY (7/2021) και -2,3% YoY (8/2020)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια μεταβολή (μέσος όρος 12 μηνών) ήταν -1,3% YoY (-1,5% YoY (7/2021) και -0,4% YoY (8/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ιουλ-2021: 2021 -0,4%, 2022 +0,5%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 8/2001-8/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +1,7%

Διάμεσος: +1,6%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

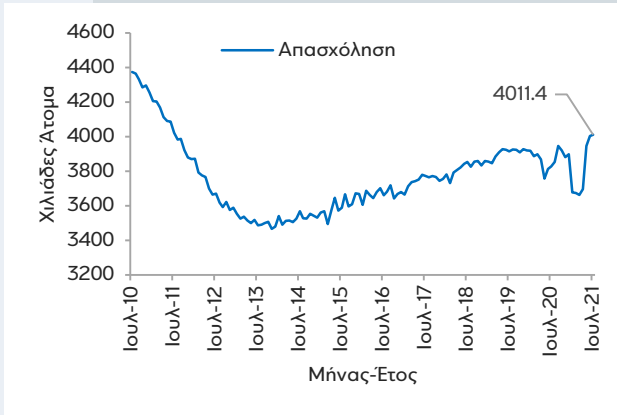
Δημοσίευση: 10/9/2021

Επομ. δημ.: 8/10/2021

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

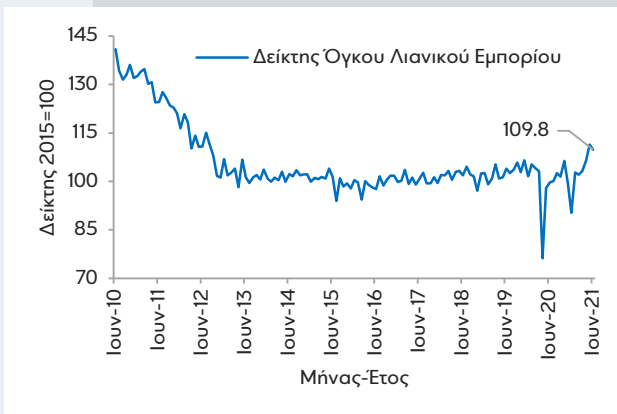
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +4,8% YoY τον Ιουλ-21 από +5,0% YoY τον Ιουν-21, -0,9% YoY την περίοδο Αυγ-20 – Ιουλ-21 (12Μ) από +0,2% YoY την περίοδο Αυγ-19 – Ιουλ-20 (επόμενη δημοσίευση: 13/10/2021)

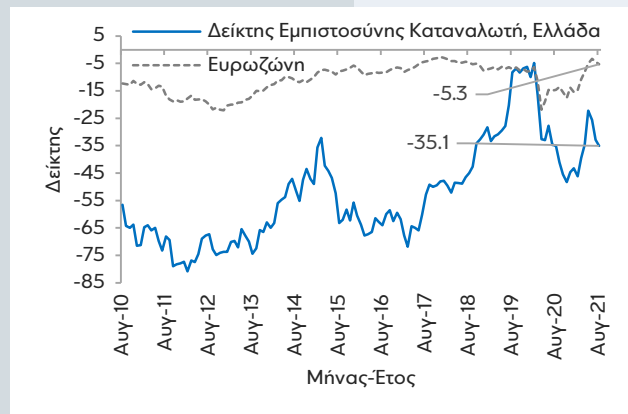
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 113,0 ΜΔ τον Αυγ-21, +1,8 ΜΔ MoM και +22,0 ΜΔ YoY τον Αυγ-21 από +2,5 ΜΔ MoM και +20,1 YoY ΜΔ τον Ιουλ-21 (επόμενη δημοσίευση: 29/9/2021)

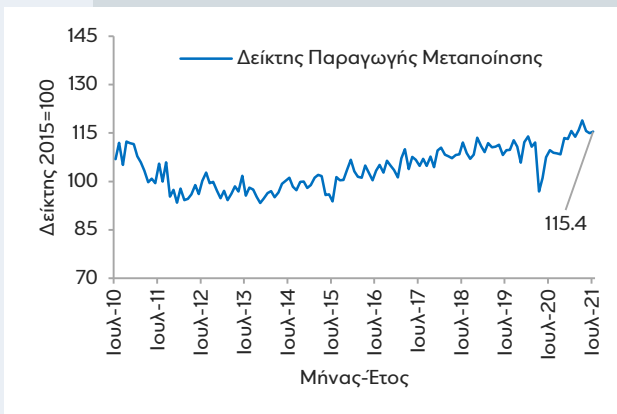
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -1,4% MoM και +10,1% YoY τον Ιουν-21 από +4,6% MoM και +13,8% YoY τον Μαΐ-21, +2,2% YoY την περίοδο Ιουλ-20 – Ιουν-21 (12Μ) από -1,0% YoY την περίοδο Ιουλ-19 – Ιουν-20 (επόμενη δημοσίευση: 30/9/2021)

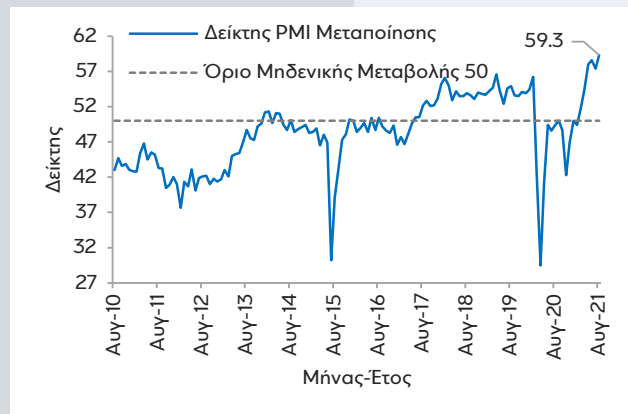
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -35,1 ΜΔ τον Αυγ-21, -2,2 ΜΔ MoM και -0,1 ΜΔ YoY τον Αυγ-21 από -7,3 ΜΔ MoM και +1,8 ΜΔ YoY τον Ιουλ-21 (επόμενη δημοσίευση: 29/9/2021)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: +0,4% MoM και +5,2% YoY τον Ιουλ-21 από -0,6% MoM και +6,9% YoY τον Ιουν-21, +4,6% YoY την περίοδο Αυγ-20 – Ιουλ-21 (12Μ) από -1,3% YoY την περίοδο Αυγ-19 – Ιουλ-20 (επόμενη δημοσίευση: 8/10/2021)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 59,3 ΜΔ τον Αυγ-21, +1,9 ΜΔ MoM και +9,9 ΜΔ YoY τον Αυγ-21 από -1,2 ΜΔ MoM και +8,8 ΜΔ YoY τον Ιουλ-21 (επόμενη δημοσίευση: 1/10/2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), IHS Markit, Eurobank Research.
Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadi@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
rpetropoulou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ, Θεόδωρος Ράπανος
Οικονομικός Αναλυτής
v-trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιμπάνου
Οικονομική Αναλύτρια
etsiampanou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein, Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc, reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc, that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

